

32000R2493

15.11.2000

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 288/1

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 2493/2000,
7. november 2000,
meetmete kohta keskkonnamõõtme täielikuks integreerimiseks arengumaade arenguprotsessi**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 175 ja 179,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

olles nõu pidanud regioonide komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾ vastavalt lepituskomisjonis 27. juulil 2000 heakskiidetud ühistekstide

ning arvestades järgmist:

- (1) Loodusvarade kahanemine ja keskkonna olukorra halvenemine mõjutavad otseselt majanduse arengut ning eelkõige kohalike kogukondade, sealhulgas põlisrahvaste elatusvahendeid ning seetõttu nurjavad nad vaesuse leevendamise säästva arengu kaudu.
- (2) Praegusel tootmis- ja tarbimisstruktuuril on vaieldamatud piiriülesed ja ülemaailmsed tagajärjed, seda eelkõige atmosfääri, hüdrofaari, mulla seisundi ja bioloogilise mitmekesisuse osas.
- (3) Ühendus ja selle liikmesriigid on alla kirjutanud Rio de Janeiro deklaratsioonile ja Agenda 21 tegevusprogrammile

ning nad on seotud ÜRO peaassamblee eristungjärgu (UNGASS) resolutsiooniga "Agenda 21 edasine rakendusprogramm".

- (4) Ühendus ja selle liikmesriigid on osalised mitmepoolsetes keskkonnavalastes kokkulepetes, eelkõige bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis, kliimamuutuste raamkonventsioonis ja kõrbestumise vastu võitlemise konventsioonis. Seeläbi on nad kohustunud võtma arvesse neid valdkondi hõlmavaid kohustusi, mis on arenenud maadest ja arengumaadest osapoolte jaoks ühised, kuid samal ajal ka erinevad.
- (5) Reageerimaks tõhusalt ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil (UNCED) ja sellele järgnenud protsessides kindlaks määratud probleemidele, peaksid Euroopa Ühenduse keskkonnapoliitika sise- ja välispektid olema sidusad.
- (6) Ühendus ja selle liikmesriigid on seotud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arengubikomitee (OECD/DAC) dokumendiga "21. sajandi strateegia kujundamine", milles kutsutakse üles toetama aastaks 2005 kõigi maade säästva arengu riiklikke strateegiaid, et tagada praeguse, keskkonnaressursside hävimisele viiva tendentsi tõhus suunamuutus aastaks 2015 nii ülemaailmsel kui riikide tasandil.
- (7) Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 24. septembri 1998. aastal vastu otsuse nr 2179/98/EÜ Euroopa Ühenduse keskkonna- ja säästva arengu alase tegevusprogrammi "Säästvuse suunas" läbivaatamise kohta, ⁽⁴⁾ milles nähakse ette ühenduse rolli tugevdamine keskkonna- ja säästva arengu alases rahvusvahelises koostöös. Programmi põhistrateegia on saavutada keskkonnapoliitika täielik integreerimine muude valdkondade poliitikasse, sealhulgas ka arengupoliitikasse.

⁽¹⁾ EÜT C 47, 20.2.1999, lk 10, ja EÜT C 274, 26.9.2000, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 258, 10.9.1999, lk 16.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 5. mai 1999. aasta arvamus (EÜT C 279, 1.10.1999, lk 173), nõukogu 16. detsembri 1999. aasta ühine seisukoht (EÜT C 64, 6.3.2000, lk 47) ja Euroopa Parlamendi 15. märtsi 2000. aasta otsus (Euroopa Ühendamise Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 20. septembri 2000. aasta otsus ja nõukogu 7. septembri 2000. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 275, 10.10.1998, lk 1.

- (8) Juunis 1998 Cardiffis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu tervitas komisjoni teatist "Integratsioonipartnerlus", millega luuakse keskkonnaküsimuste Euroopa Liidu poliitikasse integreerimise strateegia ning kinnitatakse põhimõtet, mille kohaselt tuleks enamikule poliitikaettepanekutele lisada hinnang nende keskkonnamõju kohta.
- (9) Nõukogu ja liikmesriigid võtsid 15. juulil 1996. aastal vastu resolutsiooni keskkonna hindamise kohta arengukoostöös.
- (10) Nõukogu tunnustab 30. novembri 1998. aasta resolutsioonis põlisrahvaste võtmerolli loodusvarade kaitsmisel ja säästval kasutamisel.
- (11) Säästev areng sõltub keskkonnamõõtme integreerimisest arenguprotsessi.
- (12) Kuna loodusvarad on piiratud, siis on sobiva poliitika, strateegia ja vahendite loomisel ning eksperimentaalkavade rakendamisel tähtis osa keskkonnamõõtme integreerimisel majanduslikku ja arengukoostöösse.
- (13) Tuleks täiendada rahastamisvahendeid, mis on ühenduse käsutuses arengumaade säästva arengu toetamiseks.
- (14) Tuleks täiustada ühenduse vahenditest rahastatavate tegevuste kooskõlastamist.
- (15) Nõukogu 22. aprilli 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 722/97 (seoses säästva arenguga arengumaades võetavate keskkonnamõõtmete kohta) ⁽¹⁾ loodi ühenduse abi raamistik, mille eesmärk on võimaldada arengumaadel integreerida keskkonnamõõtme oma arenguprotsessi. Määrust (EÜ) nr 722/97 kohaldati kuni 31. detsembrini 1999. Määruse (EÜ) nr 722/97 rakendamisest saadud kogemused peaksid kajastuma käesolevas määruses.
- (16) Tuleks sätestada käesolevas määruses osutatud tegevuste rahastamine.
- (17) Käesoleva määrusega kehtestatakse selle määrusega loodava programmi kogu kehtivuse ajaks finantsraamistik, mis on eelarvepädevatele institutsioonidele iga-aastase eelarvemenetluse ajal peamine juhispunkt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja -menetluse parandamise kohta) ⁽²⁾ punkti 33 tähenduses.

- (18) Tuleks sätestada üksikasjalikud rakenduseeskirjad, eriti tegevusvorm, koostööpartnerid ja otsustamismenetlus.
- (19) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega sätestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus, ⁽³⁾

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Ühendus toetab arengumaid nende püüdlustes integreerida keskkonnamõõtme oma arenguprotsessi.

Ühendus annab selleks rahalist abi ja kohaseid teadmisi, mille eesmärk on säästvaks arenguks kohaste poliitika, strateegiate, vahendite ja tehnoloogiate koostamine ning nende rakendamise edendamine.

2. Ühenduse abi antakse nii otse arengumaade huvirühmadele kui ka kaudselt, tugedades ühenduse keskkonnamõõdet majanduslikus ja arengukoostöös, et tagada keskkonnakaalutluste täielik arvestamine ühenduse programmides.

3. Käesoleva määruse alusel antav abi ja teadmised täiendavad ja tugedavad arengukoostöö raames muude vahenditega antavat abi.

Artikkel 2

Käesolevas määruses kasutatakse järgmist mõistet:

säästev areng – ökosüsteemide võimaluste piires asjaomase elanikkonna elatustaseme ja heaolu parendamine, säilitades loodusvarad ja nende bioloogilise mitmekesisuse praegustele ja tulevastele põlvkondadele.

Artikkel 3

1. Käesoleva määruse alusel ette võetavad tegevused on seotud eelkõige järgmisega:

- eriti mitmepoolsete keskkonnakokkulepetega hõlmatud ülemaailmsed keskkonnaküsimused, näiteks kliimamuutused, kõrbestumine ja bioloogiline mitmekesisus,
- piiriülesed keskkonnaküsimused, eelkõige õhu-, mulla- ja vee-reostus,
- arengumaade maailmamajandusse integreerimisega seotud keskkonnamõjud,

⁽¹⁾ EÜT L 108, 25.4.1997, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- arengukoostööprojektidesse keskkonnakaalutluste kaasamine, mis võimaldab eristada, kindlaks määrata ja hinnata nende projektide keskkonnamõõdet,
- makromajanduslike ja sektoripoliitikate keskkonnamõjud arengumaades,
- säästvad tootmis- ja tarbimismallid,
- loodus- ja keskkonnavarade säästev haldamine kõigis sellistes tootmissektoreis nagu põllumajandus, kalandus ja tööstus,
- keskkonnaprobleemid, mis on seotud varade mittesäästva kasutamisega vaesuse tõttu,
- energia säästev tootmine ja kasutamine, eelkõige taastuvate energiaallikate kasutamise soodustamine, energiatõhususe suurendamine, energia kokkuhoid ja eriti laastavate energiaallikate asendamine vähem laastavatega,
- keemiatoodete, eelkõige ohtlike ja mürgiste ainete säästev tootmine ja kasutamine,
- bioloogilise mitmekesisuse kaitse (eelkõige ökosüsteemide ja elupaikade ning liikide mitmekesisuse kaitse läbi), selle osade säästev kasutamine, bioloogilise mitmekesisuse kohta pärimusteadmisi omavate inimeste kaasamine ning geneetiliste vahendite kasutamisest saadud tulu õiglane ja võrdne jagamine,
- mageveevarude majandamine,
- rannikuvööndite, lehteralade ja märgalade majandamine,
- kõrbestumine,
- linnakeskkonnaprobleemid, mis on muu hulgas seotud transpordi, jäätmete, reovee, õhusaaste ja müraga ning joogivee kvaliteediga,
- tööstustegevusega seotud keskkonnaprobleemid.

2. Rahastamistingimustele vastavad muu hulgas järgmised tegevused:

- säästva arengu riiklike, piirkondlike ja kohalike poliitikate, plaanide, strateegiate, programmide ja projektide koostamise toetamine,
- kavad arenguprotsessis osalejate – s.o valitsus, valitsusvälised organisatsioonid, erasektor, kodanikuühiskond ja põlisrahvad – struktuuride ja tegutemisvalmiduse edendamiseks riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil,
- välitööd katseprojektina, sealhulgas kohalike kitsaskohtade ja vajadustega kohandatud keskkonناسöbralikud tehnoloogiad,
- säästvalt valmistatud toodetega kauplemise edendamine,
- säästva arengu vahendite loomine, muu hulgas kaubandusega seotud vahendid nagu märgistamine, sertifitseerimiskavad ja keskkonناسöbraliku kaubandusega seotud algatused,

- säästvat arengut ja keskkonnaintegratsiooni edendavate juhendite, käsiraamatute ja vahendite väljatöötamine, eelkõige avalike andmebaaside ja vabalt kasutatavate andmepankade näol internetis,
- teabekampaniad eelkõige ohtlike ainete, mürgiste jääkainete ja pestitsiidide kohta,
- poliitikate, strateegiate, programmide ja projektide koostamiseks ja rakendamiseks vajalike keskkonnahindamise vahendite väljatöötamise ja kohaldamise toetamine,
- kohaliku elanikkonna ning arenguprotsessis ja arengukoostöös osalevate võtmeisikute teadlikkuse tõstmine säästva arengu mõjude valdkonnas, eelkõige teabekampaniate ja koolituse kaudu,
- keskkonnanandmete ja -indikaatorite kvaliteedi tõstmiseks tehtav inventeerimine, arvestusepidamine ja statistika.

3. Tegevuste valimisel, ettevalmistamisel, rakendamisel ja hindamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata järgmisele:

- panus üldeesmärki, mis on vaesuse leevendamine,
- kohalikud algatused, kuhu on kaasatud säästvaks arenguks uuenduslikud meetmed,
- kohaliku elanikkonna, sealhulgas põlisrahva aktiivne osalemine, toetus ja omavastutus,
- naiste/tüdrukute ja meeste/poiste soospetsiifilised rollid, teadlikkus, väljavaated ja panused loodusvarade säästvasse majandamisse ja kasutamisse,
- ühenduse arengukoostööpoliitika ja -programmi laiemasse konteksti integreerimise võimalikkus,
- keskkonnakulude arvessevõtmine, sealhulgas majandushoobade kaudu,
- panus piirkondliku koostöö tugevdamisse säästva arengu valdkonnas.

Käesoleva määruse rakendamise väga oluliseks osaks on tegevuste elluviimisega saadud kogemuste ärakasutamine ja tulemuste levitamine, kaasa arvatud rahvusvaheliste keskkonnakokkulepete rakendamise toetamine.

Artikkel 4

Käesoleva määruse alusel võivad saada abi sellised koostööpartnerid nagu rahvusvahelised organisatsioonid, riigid, piirkonnad ja piirkondlikud organid, detsentraliseeritud üksused, riigiasutused, eraettevõtjad ning tööstusharud, kooperatiivid, kohalikud kogukonnad, valitsusvälised organisatsioonid ja kohalike elanikke ning eelkõige põlisrahvaid esindavad ühendused.

Artikkel 5

1. Ühendus võib rahastada uuringuid, tehnilist abi, haridust, koolitust ja muid teenuseid, väiksemaid tarneid ja töid, väikseid stipendiumifonde, samuti eelhindamist, auditeerimist, hindamis- ja järelevalvetoiminguid. See võib katta ulatuses, mille igal aastal kehtestavad eelarvepädevate institutsioonide, komisjoni ja abisaaja tehnilise ja haldusabi kulud, mis on seotud muu tegevusega kui avaliku halduse igapäevaste ülesannetega ning on tehtud seoses programmide või projektide kindlaksmääramise, ettevalmistamise, juhtimise, järelevalve, auditeerimise ja kontrollimisega.

Ühendusepoolne rahastamine võib hõlmata nii konkreetse tegevusega seotud investeeringuid, välja arvatud kinnisvara ost, kui ka jooksvaid kulusid (sealhulgas haldus-, ülalpidamis- ja tegevuskulusid).

Välja arvatud koolitus-, haridus- ja uurimisprogrammid, võib jooksvaid kulusid tavaliselt katta ainult algusjärgus ja katet järkjärgult vähendades.

2. Artiklis 4 nimetatud koostööpartneritelt eeldatakse panust igasse koostöötegevusse. Panuse taotlemisel arvestatakse partnerite võimalusi ja asjaomase tegevuse laadi.

3. Võimaluse korral otsitakse kaasrahastajateks teisi annetajaid, eelkõige asjaomaste liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide hulgast. Rahastajate otsimisel püütakse oma tegevus kooskõlastada teiste rahastajate võetud meetmetega.

4. Võetakse vajalikud meetmed, et rõhutada käesoleva määruse alusel antava abi seotust ühendusega.

5. Asutamislepingus sätestatud järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse eesmärkide saavutamiseks ning kõigi nende tegevuste võimalikult suure tõhususe tagamiseks võib komisjon võtta kõik vajalikud kooskõlastamismeetmed, mille hulka kuuluvad eelkõige:

- a) süstemaatiline teabevahetus ja -analüüs nende tegevuste kohta, mida ühendus ja liikmesriigid rahastavad või kavatsevad rahastada;
- b) tegevuste kohapeal kooskõlastamine abisaajal maal viibivate komisjoni ja liikmesriikide esindajate korrapärase koosolekute ja teabevahetuse kaudu.

6. Suurima mõju saavutamiseks ülemaailmsel, riiklikul ja kohalikul tasandil teeb komisjon koos liikmesriikidega vajalikke algatusi, et tagada asjakohane kooskõlastamine ja tihe koostöö koostööpartnerite, kohalike partnerite (valitsusvälised organisatsioonid, kohapealsed kogukonnad ja ühendused),

rahastajate ja teiste asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige ÜRO süsteemi asutustega.

Artikkel 6

Käesoleva määruse alusel antakse rahalist abi tagastamatu abirahana.

Artikkel 7

Käesoleva määruse rakendamise finantsraamistik ajavahemikuks 2000–2006 on 93 miljonit eurot.

Eelarvepädev institutsioon kinnitab iga aasta assigneeringud finantsperspektiivi piires.

Artikkel 8

1. Komisjon eelhindab, teeb rahastamisotsuseid ja haldab käesoleva määrusega hõlmatud tegevusi kooskõlas eelarve- ja muude kehtivate menetlustega, eelkõige Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse sätetega.

2. Igal teisel aastal võtab komisjon artikli 9 lõikes 2 sätestatud korras vastu järgmistel aastatel elluviidavate tegevuste strateegilised juhendid ja prioriteedid. Ta teavitab sellest Euroopa Parlamenti.

3. Komisjon võtab artikli 9 lõikes 2 sätestatud korras vastu otsused, mis käsitlevad üle 2,5 miljoni euro suurusi toetusi käesoleva määruse alusel rahastatavate üksikmeetmete tarvis.

4. Komisjon teatab artikli 9 lõikes 1 nimetatud komiteele kokkuvõtlikult kõigist rahastamisotsustest, mida ta kavatseb teha toetuste suhtes, mille väärtus on vähem kui 2,5 miljonit eurot. See teave avalikustatakse hiljemalt üks nädal enne otsuse vastuvõtmist.

5. Komisjonil on õigus heaks kiita kõik lisakohustused, mis on vajalikud nende tegevustega seotud eeldatavate või tegelike ülekulude katmiseks juhul, kui ülekulu või lisavajadus ei ületa 20 % algsest rahastamisotsuses kinnitatud kohustusest.

6. Kõigis käesoleva määruse alusel sõlmitud rahastamislepingutes nähakse ette, et komisjon ja kontrollikoda teostavad kohapealset kontrolli vastavalt komisjoni poolt sätestatud üldisele korrale, mis põhineb kehtival eeskirjadel, eriti Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse sätetel.

7. Kui meetmetega seoses on sõlmitud rahastamislepinguid ühenduse ja abisaaja maa vahel, nähakse sellises lepingus ette, et ühendus ei rahasta maksude, tollimaksude ega lõivude tasumist.

8. Pakkumistel osalemine ja hankelepingute sõlmimine on avatud võrdsetel tingimustel kõikidele liikmesriikide ja abisaaja maa füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Osalemisõigust võib laiendada muudele arengumaadele ja asjakohaselt põhjendatud erandjuhtudel muudele kolmandatele riikidele.

9. Tarned peavad pärinema liikmesriikidest, abisaajalt maalt või teistest arengumaadest. Asjakohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad tarned pärineda muudest riikidest.

10. Erilist tähelepanu pööratakse:

- tegevuste tasuvuse ja püsiva mõju saavutamisele,
- kõigi tegevuste eesmärkide ja tulemusnäitajate selgele määramisele ja järelevalvele.

Artikkel 9

1. Komisjoni abistab kohane geograafiliselt kindlaksmääratud arengukomitee, edaspidi "komitee".

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse üks kuu.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 10

1. Iga eelarveaasta järel esitab komisjon 1. septembriks Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaaruande, milles teeb kokkuvõtte

aasta jooksul rahastatud tegevustest ja annab hinnangu käesoleva määruse rakendamise kohta nimetatud ajavahemikus.

Kokkuvõttes on eelkõige teave rahastatud tegevuste arvu ja iseloomu, koostööpartnerite ja asjaomaste riikide kohta. Aruandes näidatakse ära ka seoses konkreetsete tegevustega korraldatud välishindamiste arv.

2. Komisjon hindab korrapäraselt ühenduse rahastatud tegevusi, et veenduda, kas nende tegevuste eesmärgid on saavutatud, ja anda juhiseid tulevaste tegevuste tõhustamiseks. Komisjon esitab artikli 9 lõikes 1 osutatud komiteele kokkuvõtte korraldatud hindamistest. Hindamisaruanne on kättesaadav liikmesriikidele, Euroopa Parlamendile ja muudele huvitatud isikutele.

3. Hiljemalt üks kuu pärast otsuse tegemist teatab komisjon liikmesriikidele heakskiidetud tegevustest, märkides nende maksumuse ja laadi, kõnealuse maa ja koostööpartnerid.

4. Komisjoni talitused, sealhulgas tema esindused abisaajates maades avaldavad tegevuste väljavalimise juhtnööre ja põhimõtteid sisaldava rahastamisjuhendi ning levitavad seda huvitatud isikutele.

Artikkel 11

1. Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Määrust kohaldatakse 31. detsembrini 2006.

2. Nelja aasta möödumisel käesoleva määruse jõustumisest esitab komisjon seoses ühenduse üldise arengukoostööga Euroopa Parlamendile ja nõukogule üldhinnangu käesoleva määruse alusel ühenduse rahastatud tegevuste kohta koos käesoleva määruse tulevikku käsitlevate ettepanekutega, kaasa arvatud selle võimalik muutmine või kehtivuse lõpetamine.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. november 2000

Euroopa Parlamendi nimel

president

N. FONTAINE

Nõukogu nimel

eesistuja

L. FABIUS